

вагомістю отриманих результатів, що свідчить про розвиток методів системного аналізу. Матриця розриву, нормована діаграма ефективності бізнес-процесів, величина розриву знайдуть найближчим часом широке застосування в дослідженнях ієрархій.

Таким чином, актуальність застосування системних методів аналізу в управлінні підприємством зростає, самі методи оцінювання ієрархічних систем розвиваються на базі синтезу МАІ, моделей лінійного програмування, нормованих діаграм ефективності бізнес-процесів.

Список літератури: 1.Гонтарева І.В. Оцінювання системної ефективності функціонування і розвитку промислових підприємств: монографія / І.В. Гонтарева. – Х.:ВД «ІНЖЕК», 2011. – 480 с. 2.Романенков Ю.О. Стратегічне управління ефективністю бізнес-процесів в організації на основі прогностичної матриці розриву / Ю.О. Романенков // Дослідження та оптимізація економічних процесів: кол. монографія /За ред. О.В. Манойленко. – Х.: «Шедра садиба плюс», 2014. – 517 с. 3.Саати Т. Аналитическое планирование. Организация систем / Т. Саати, К. Кернс; пер с англ.. – М.: Радио и связь, 1991. – 224 с. 4. Саати Т. Принятие решений. Метод анали за иерархий / Т. Саати,; пер с англ.. – М.: Радио и связь, 1993. – 316 с.

МАРДУС Н.Ю., доцент

РОЖКО М.Е., магістрант

ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ

Агропромисловий комплекс України є чи не головним джерелом формування ресурсів, що забезпечують продовольчу безпеку держави, сприяють розвитку внутрішнього та зовнішнього ринків продовольства і поліпшенню життєвого рівня населення. Та, оскільки для галузі сільського господарства притаманні сезонність виробництва і уповільнений оборот капіталу, більшість аграрних підприємств перебувають у скрутному становищі.

За таких умов діяльності питання зміцнення та підвищення фінансової стійкості підприємства набуває особливої актуальності та є одним із ключових факторів забезпечення успішності його розвитку. Будучи фінансово стійким підприємство отримує певні переваги перед своїми конкурентами при залученні інвестицій, отриманні кредитів, співпраці з постачальниками та підборі кваліфікованих кадрів [1].

Високий рівень фінансової стійкості зменшує вплив зовнішніх негативних факторів на підприємство, наприклад, різкої зміни кон'юнктури ринку, що у свою чергу знижує ймовірність банкрутства.

Питанням фінансової стійкості сільськогосподарських підприємств та пошуком шляхів її підвищення займалося чимало науковців, серед яких слід виділити роботи О.Я. Базилінської, М.Д. Білика, І.О. Бланка, К.В. Ізмайлової, В.В. Ковальова, Л.А. Лахтіонової, Г.В. Савицької, Р.С. Сайфуліна, А.Д. Шеремета. Також у процесі дослідження, для більш детального визначення поняття фінансової стійкості підприємства нами було проаналізовано роботи різних вчених, у тому числі й: М. А. Федотової, Л. П. Бєлих, М.С. Абрютіної А. В. Грачова, М.В. Мельник, Е.В. Негашева та ін.

Проблему фінансової стійкості підприємства, на наш погляд, найповніше розкрила Г.В. Савицька: «Фінансова стійкість підприємства - це здатність суб'єкта господарювання функціонувати і розвиватися, зберігати рівновагу своїх активів і пасивів в мінливому внутрішньому й зовнішньому середовищі, що гарантує його постійну платоспроможність та інвестиційну привабливість у межах допустимого рівня ризику» [2].

Дослідження різних точок зору стосовно змісту поняття «фінансова стійкість» показує, що єдиного погляду на цю проблему немає, але можна сказати, що фінансова стійкість – багатогранне економічне явище, тож має виражатися та характеризуватися системою показників.

Підводячи підсумок, можна сказати, що фінансова стійкість підприємства - здатність здійснювати основні та інші види діяльності в умовах підприємницького ризику та змін середовища бізнесу з метою максимізації економічної вигоди власників і зміцнення конкурентних переваг організації з урахуванням інтересів суспільства та держави.

Фінансовий стан аграрного підприємства визначають за такими елементами:

- прибутковістю роботи підприємства;
- оптимальністю розподілу прибутку, що залишився у розпорядженні підприємства після сплати податків і обов'язкових платежів;

- наявністю власних фінансових ресурсів не лише мінімально потрібного рівня для організації виробничого процесу і процесу

реалізації продукції;

- раціональним розміщенням основних і обігових фондів;
- платоспроможністю та ліквідністю [2].

У підприємства, що має низький рівень фінансової стійкості, спостерігається спад ділової активності, рентабельності й віддачі наявних активів[3]. Фінансова стійкість тісно пов'язана з кредитоспроможністю, яка характеризується тим, на скільки сумлінно (тобто в повному обсязі та у встановлений строк) підприємство розраховується з раніше одержаними кредитами, на скільки виявляється його здатність за необхідності мобілізувати грошові засоби із різних джерел на прийнятних умовах тощо.

На рівень фінансової стійкості сільськогосподарських підприємств впливають різні фактори. Більшість дослідників розділяють їх на зовнішні (економічні, політичні, правові, технолого-іноваційні, екологічні, соціально-культурні ґрунтово-кліматичні) та внутрішні (фінансово-економічні, виробничі (операційні), комерційно-збутові, підприємницькі (управлінські), соціальні тощо).

Стає очевидним, що мати тільки передову виробничу технологію, найдешевшу робочу силу або успішно діючу службу реалізації продукції на сучасному етапі для компанії вже недостатньо. Зовнішнє середовище організації часто змінюється. При цьому, кожна зміна несе не тільки загрози, але і нові можливості для досягнення майбутньої економічної вигоди. У зв'язку з цим, підприємство повинно своєчасно виявляти зовнішні та внутрішні фактори нестійкості фінансового стану, проводити стратегічні та оперативні зміни для збереження фінансової стійкості [4].

Важливим напрямом зміцнення фінансового стану є його прогнозування, оскільки, щоб грамотно керувати виробництвом, активно впливати на формування показників господарської і фінансової діяльності, необхідно постійно використовувати дані про його стан, а також зміни, які в ньому відбуваються. Фінансовий стан підприємства не може бути стійким, якщо воно не отримує прибутку у розмірах, що забезпечують необхідний приріст фінансових ресурсів, спрямованих на зміцнення матеріально-технічної бази підприємства та їх соціальної сфери.

Основним напрямом забезпечення досягнення точки фінансової рівноваги підприємством є скорочення обсягу споживання фінансових ресурсів. Неefективність використання

фінансових ресурсів призводить до низької платоспроможності підприємства і, як наслідок, до можливих перебоїв у постачанні, виробництві та реалізації продукції; до невиконання плану прибутку, зниження рентабельності підприємства, до загрози економічних санкцій [5]. Як наслідок, маємо результат, що майже кожне друге підприємство у галузі сільського господарства збиткове і причини цього явища різні. Проте попередити такі негативні наслідки можна. Для цього потрібно систематично й глибоко оцінювати фінансовий стан підприємства з використанням різних методів та прийомів аналізу [6].

Так, на основі проведеного дослідження, можна виділити основні напрямки покращення фінансового стану вітчизняних підприємств:

- зниження собівартості продукції (робіт, послуг);
- пошук оптимального співвідношення власного і позикового капіталу, яке забезпечує рентабельність власного капіталу;
- підвищення ефективності управління грошовими потоками підприємства;
- оптимізація збутової політики, розширення ринків збуту;
- збільшення грошових коштів на розрахунковому рахунку підприємства.

Таким чином, підводячи підсумки можна сказати, що поняття фінансової стійкості є досить широким та багатограним поняттям, а перелік заходів із покращення фінансового стану є індивідуальним для кожного з підприємств та залежить від сфери господарювання, видів продукції, кон'юнктури ринку, регіональної інфраструктури, системи управління підприємством, структури витрат на виробництво та управління, техніко - технологічних особливостей та інших факторів.

Список літератури: **1.** Калініченко А. Ю. Управління фінансовою стійкістю сільськогосподарських підприємств / А.Ю.Калініченко [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/3.2/291.pdf> **2.** Захарова Н.Ю. Оцінка фінансової стійкості аграрних підприємств Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції - 2012 - №3, 28 **3.** Рябенко Г. М. Шляхи покращення фінансового стану підприємства / Г. М. Рябенко // Всеукраїнський науково-виробничий журнал. - 2012.- №7. - С. 105-108. **4.** Антипенко Є. Підвищення фінансової стійкості підприємства / Є. Антипенко // Економічний аналіз. - 2011. - Вип. 9. - С. 29-32. **5.** Жидяк О. Р. Фінансовий стан та вдосконалення контролю за фінансовими показниками аграрного підприємства / О. Р. Жидяк [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/znptdau. **6.** Мороз Ю.Ю. Система показників для моніторингу рівня фінансової стійкості сільськогосподарських підприємств та їх облікове забезпечення. : Міжнародний збірник наукових праць. Випуск 1(16) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://eztuir.ztu.edu.ua/1108/1/15.pdf>.